

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο πενταμελές τμήμα)

της 12ης Φεβρουαρίου 2020*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων – Παράταση της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον κατάλογο των προσώπων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Δικαιώματα άμυνας – Υποχρέωση του Συμβουλίου να κοινοποιήσει τα νέα στοιχεία τα οποία δικαιολογούν την ανανέωση της ισχύος των περιοριστικών μέτρων – Πλάνη περί το δίκαιο – Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως – Δικαίωμα ιδιοκτησίας – Αναλογικότητα – Τεκμήριο αθωότητας – Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας»

Στην υπόθεση T-163/18,

Gabriel Amisi Kumba, κάτοικος Κινσάσας (Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό), εκπροσωπούμενος από τους T. Bontinck και P. De Wolf και τις M. Forgeois και A. Guillaume, δικηγόρους,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον J.-P. Hix και τις H. Marcos Fraile και S. Van Overmeire,

καθού

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2017/2282 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2017, για την τροποποίηση της απόφασης 2010/788/ΚΕΠΠΑ για την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό (ΕΕ 2017, L 328, σ. 19), καθόσον αφορά τον προσφεύγοντα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise, R. da Silva Passos (εισηγητή), K. Kowalik-Bańczyk και C. Mac Eochaidh, δικαστές,

γραμματέας: L. Ramette, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Ιουλίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση¹²

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο προσφεύγων, Gabriel Amisi Kumba, είναι υπήκοος της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό.
- 2 Η υπό κρίση υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων που επέβαλε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την επίτευξη βιώσιμης ειρήνης στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και την άσκηση πιέσεων στα πρόσωπα και στις οντότητες που παραβιάζουν το εμπάργκο όπλων που έχει επιβληθεί στο κράτος αυτό.
- 3 Στις 18 Ιουλίου 2005, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60, 301 και 308 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 1183/2005 για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά των προσώπων που παραβιάζουν το εμπάργκο όπλων έναντι της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό (ΕΕ 2005, L 193, σ. 1).
- 4 Στις 20 Δεκεμβρίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ για την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό και για την κατάργηση της κοινής θέσης 2008/369/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2010, L 336, σ. 30).
- 5 Στις 12 Δεκεμβρίου 2016, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2230 σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1183/2005 (ΕΕ 2016, L 336 I, σ. 1).
- 6 Κατά την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/2231 για την τροποποίηση της απόφασης 2010/788/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2016, L 336 I, σ. 7).
- 7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 4 της αποφάσεως 2016/2231 έχουν ως εξής:
 - «(2) Στις 17 Οκτωβρίου 2016 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα, στα οποία εξέφρασε βαθιά ανησυχία όσον αφορά την πολιτική κατάσταση στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ). Ειδικότερα, καταδίκασε σθεναρά τις άγριες βιαιοπραγίες που σημειώθηκαν στις 19 και 20 Σεπτεμβρίου στην Κινσάσα, σημειώνοντας ότι τα συμβάντα αυτά επιδείνωσαν το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται η ΛΔΚ εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν διοργανώθηκαν οι εκλογές εντός της συνταγματικής προθεσμίας της 20ής Δεκεμβρίου 2016.
 - (3) Το Συμβούλιο τόνισε ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί ευνοϊκό κλίμα για τη διεξαγωγή του διαλόγου και των εκλογών, η κυβέρνηση της ΛΔΚ πρέπει να αναλάβει σαφή δέσμευση ότι θα μεριμνήσει για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου και ότι θα παύσει κάθε είδους χειραγώγηση της δικαιοσύνης. Ζήτησε επίσης από όλους τους ενδιαφερομένους να απορρίψουν τη χρήση βίας.
 - (4) Το Συμβούλιο δήλωσε επίσης ότι θα χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή [του], μεταξύ των οποίων και ατομικά περιοριστικά μέτρα έναντι των υπευθύνων σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των υποκινητών βίας ή όσων εμποδίζουν τις προσπάθειες εξόδου από την κρίση, με τρόπο συναινετικό και ειρηνικό και με σεβασμό προς την επιθυμία του λαού της ΛΔΚ να εκλέξει τους αντιπροσώπους του.»

1 Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

2 Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο. Όσον αφορά τις παραλειφθείσες σκέψεις, βλ. την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της...../... (Τ-..., ΕΥ...).

- 8 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προβλέπει τα ακόλουθα:

«Επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2, κατά προσώπων και οντοτήτων:

α) τα οποία εμποδίζουν την επίτευξη συναινετικής και ειρηνικής λύσης για τη διοργάνωση εκλογών στη [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό], μεταξύ άλλων με βιαιοπραγίες, καταστολή ή υποκίνηση βίας, ή υπονομεύοντας το κράτος δικαίου·

β) τα οποία εμπλέκονται στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή κατάχρηση εξουσίας σ' αυτόν τον τομέα στη [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό]·

γ) τα οποία συνδέονται με άτομα και οντότητες που αναφέρονται στα στοιχεία - α) και β),

όπως κατονομάζονται στο παράρτημα II.»

- 9 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, «[τ]α κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εμποδίζουν την είσοδο ή τη διέλευση από την επικράτειά τους των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 3».

- 10 Το άρθρο 5, παράγραφοι 1, 2 και 5, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προβλέπει τα εξής:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια, λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οικονομικοί πόροι που ανήκουν ή ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από τα πρόσωπα ή τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 ή βρίσκονται στην κατοχή οντοτήτων που ανήκουν ή ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από τα εν λόγω πρόσωπα ή από οποιαδήποτε πρόσωπα ή οντότητες που ενεργούν εξ ονόματός τους ή υπό την καθοδήγησή τους, όπως κατονομάζονται στο παράρτημα I και II.

2. Απαγορεύεται να τίθενται στη διάθεση, άμεσα ή έμμεσα, των προσώπων ή οντοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή να διατίθενται προς όφελος αυτών οποιαδήποτε κεφάλαια, λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή οικονομικοί πόροι.

[...]

5. Όσον αφορά τα πρόσωπα και τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, η αρμόδια αρχή κράτους μέλους μπορεί να επιτρέπει την αποδέσμευση ορισμένων δεσμευμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων ή τη διάθεση ορισμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων, υπό τους όρους που αυτή θεωρεί κατάλληλους, εφόσον κρίνει ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι:

α) απαιτούνται για την κάλυψη βασικών αναγκών των προσώπων και οντοτήτων και των εξαρτώμενων μελών των οικογενειών των φυσικών αυτών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών για τρόφιμα, ενοίκια ή υποθήκες, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, φόρους, ασφάλιστρα και τέλη σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας·

β) προορίζονται αποκλειστικά για την καταβολή εύλογων επαγγελματικών αμοιβών και την εξόφληση δαπανών οι οποίες αφορούν την παροχή νομικών υπηρεσιών·

[...]

- δ) απαιτούνται για την κάλυψη έκτακτων δαπανών, εφόσον η αρμόδια αρχή έχει κοινοποιήσει στις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών και στην Επιτροπή τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι πρέπει να χορηγηθεί ειδική άδεια, τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από τη χορήγηση της άδειας.»
- 11 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προβλέπει τα εξής:
- «2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας κατόπιν πρότασης κράτους μέλους ή του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, καταρτίζει και τροποποιεί τον κατάλογο του παραρτήματος II.»
- 12 Το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 3, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προβλέπει τα ακόλουθα:
- «2. Το Συμβούλιο κοινοποιεί την απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2 στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή οντότητα, μαζί με τους λόγους για την καταχώριση, είτε άμεσα, εάν η διεύθυνσή του είναι γνωστή, είτε με κατάλληλη δημοσίευση, δίνοντας στο εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα την ευκαιρία να διατυπώσει παρατηρήσεις.
3. Εφόσον διατυπωθούν παρατηρήσεις ή προσκομιστούν ουσιώδη νέα στοιχεία, το Συμβούλιο επανεξετάζει την απόφασή του και ενημερώνει σχετικά το εν λόγω πρόσωπο ή οντότητα.»
- 13 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, «[τ]α μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 εφαρμόζονται έως τις 12 Δεκεμβρίου 2017» και «[α]νανεώνονται, ή τροποποιούνται κατά περίπτωση, εφόσον το Συμβούλιο κρίνει ότι δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι τους».
- 14 Όσον αφορά τον κανονισμό 1183/2005, το άρθρο 2β, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/2230, προβλέπει τα εξής:
- «1. Το παράρτημα Ια περιλαμβάνει τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή οργανισμούς που έχουν κατονομαστεί από το Συμβούλιο για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:
- [...]
- β) τον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή τη διάπραξη πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις ή καταχρήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό].»
- 15 Το όνομα του προσφεύγοντος προστέθηκε με την απόφαση 2016/2231 στον κατάλογο προσώπων και οντοτήτων του παραρτήματος II της αποφάσεως 2010/788 (στο εξής: επίδικος κατάλογος) και με τον κανονισμό 2016/2230 στον κατάλογο προσώπων και οντοτήτων του παραρτήματος Ια του κανονισμού 1183/2005.
- 16 Στο παράρτημα II της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, και στο παράρτημα Ια του κανονισμού 1183/2005, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2016/2230, το Συμβούλιο δικαιολόγησε τη λήψη των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος ως εξής:
- «Διοικητής της 1ης ζώνης άμυνας του στρατού του Κονγκό (FARDC), του οποίου οι δυνάμεις έλαβαν μέρος στη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα. Με την ιδιότητά του αυτή, ο Gabriel Amisi Kumba εμπλέκεται επομένως στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό].»

- 17 Στις 13 Δεκεμβρίου 2016, το Συμβούλιο δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ανακοίνωση υπόψιν των προσώπων που υπόκεινται στα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται στην απόφαση 2010/788, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2016/2231, και στον κανονισμό 1183/2005, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 2016/2230 για την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό (ΕΕ 2016, C 463, σ. 2). Με την ανακοίνωση αυτή, διευκρινιζόταν, μεταξύ άλλων, ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορούσαν να υποβάλουν στο Συμβούλιο, πριν από την 1η Οκτωβρίου 2017, αίτηση επανεξετάσεως της αποφάσεως βάσει της οποίας τα ονόματά τους είχαν εγγραφεί στον επίδικο κατάλογο και στον κατάλογο προσώπων και οντοτήτων που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα Ια του κανονισμού 1183/2005, αποστέλλοντάς τη μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά. Η εν λόγω ανακοίνωση ανέφερε επίσης ότι όλες οι τυχόν παρατηρήσεις θα λαμβάνονταν υπόψη κατά τη μεταγενέστερη επανεξέταση από το Συμβούλιο, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 9 της αποφάσεως 2010/788.
- 18 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Μαρτίου 2017, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή με αίτημα, κατ'ουσίαν, την ακύρωση του κανονισμού 2016/2230, καθόσον η πράξη αυτή τον αφορούσε. Η εν λόγω προσφυγή πρωτοκολλήθηκε με αριθμό Τ-141/17.
- 19 Στις 29 Μαΐου 2017, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 31, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/905, με θέμα την εφαρμογή της απόφασης 2010/788/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2017, L 138 I, σ. 6). Κατά την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/904 με θέμα την εφαρμογή του άρθρου 9 παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1183/2005 (ΕΕ 2017, L 138 I, σ. 1). Με τις πράξεις αυτές, τα ονόματα άλλων φυσικών προσώπων προστέθηκαν, αντιστοίχως, στον επίδικο κατάλογο και στον κατάλογο του παραρτήματος Ια του κανονισμού 1183/2005.
- 20 Στις 11 Δεκεμβρίου 2017, κατά το πέρας της διαδικασίας επανεξετάσεως των επίδικων μέτρων, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2282 για την τροποποίηση της απόφασης 2010/788 (ΕΕ 2017, L 328, σ. 19, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Με το άρθρο 1 της αποφάσεως αυτής αντικαταστάθηκε το κείμενο του άρθρου 9, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788 από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 εφαρμόζονται έως τις 12 Δεκεμβρίου 2018. Ανανεώνονται, ή τροποποιούνται κατά περίπτωση, εφόσον το Συμβούλιο κρίνει ότι δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι τους.»

- 21 Κατόπιν παραίτησεως του προσφεύγοντος, η προαναφερθείσα ανωτέρω, στη σκέψη 18, υπόθεση Τ-141/17, διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Γενικού Δικαστηρίου με διάταξη της 7ης Δεκεμβρίου 2018.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Μαρτίου 2018, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 23 Με απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2018, ο πρόεδρος του ενάτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου αποφάσισε τη συνεκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως με τις υποθέσεις Τ-164/18, Kampete κατά Συμβουλίου, Τ-165/18, Kahimbi Kasagwe κατά Συμβουλίου, Τ-166/18, Luyogo κατά Συμβουλίου, Τ-167/18, Kanyama κατά Συμβουλίου, Τ-168/18, Numbi κατά Συμβουλίου, και Τ-169/18, Kibelisa Ngambasai κατά Συμβουλίου, προς διευκόλυνση της έγγραφης και της ενδεχόμενης προφορικής διαδικασίας.

- 24 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Στις 15 Μαΐου 2019, το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του ενάτου πενταμελούς τμήματος.
- 25 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 4ης Ιουλίου 2019.
- 26 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση, καθόσον η πράξη αυτή τον αφορά·
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 27 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - επικουρικώς, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματά της έναντι του προσφεύγοντος έως τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου ή, αν ασκηθεί αναίρεση εντός της προθεσμίας αυτής, έως την απόρριψή της·
 - να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 28 Προς στήριξη των αιτημάτων του περί ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ο προσφεύγων προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, ο δεύτερος από πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, ο τρίτος από προσβολή του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και, ο τέταρτος, από έλλειψη νομιμότητας του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο β' της αποφάσεως 2010/788 και του άρθρου 2β, παράγραφος 1, στοιχείο β' του κανονισμού 1183/2005.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως

- 29 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αποτελείται από δύο σκέλη, τα οποία αφορούν, αντιστοίχως, το πρώτο, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και, το δεύτερο, προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 30 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο προσφεύγων προβάλλει ότι το Συμβούλιο παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως βλαπτικής πράξεως που προβλέπεται στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως είναι ιδιαιτέρως συνοπτική, καθόσον το Συμβούλιο δεν διατυπώνει καμία συγκεκριμένη κατηγορία, και δεν επικαλείται ειδικά και συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που να καθιστούν δυνατή την άνευ σοβαρής αμφιβολίας απόδοση σε αυτόν των αιτιάσεων που διατυπώνονται εις βάρος του με την εν λόγω αιτιολογία. Κατά τον προσφεύγοντα, η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται επομένως σε απλές εικασίες, μη δυνάμενες

να επαληθευτούν και οι οποίες τον υποχρεώνουν να προσκομίσει αρνητικές αποδείξεις ως προς τη μη συνδρομή των γενικών πραγματικών περιστατικών που του προσάπτονται, με αποτέλεσμα την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως.

- 31 Το Συμβούλιο αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων αυτών.
- 32 Συναφώς, καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως βλαπτικής πράξεως, όπως προβλέπεται στο άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι βάσιμη ή αν είναι ενδεχομένως πλημμελής, οπότε μπορεί να αμφισβητηθεί το κύρος της ενώπιον του δικαστή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, να παράσχει τη δυνατότητα στον εν λόγω δικαστή να ελέγξει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής. Η ως άνω υποχρέωση αιτιολογήσεως συνιστά ουσιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης από την οποία μπορεί να υπάρξει παρέκκλιση μόνο για επιτακτικούς λόγους. Ως εκ τούτου, η αιτιολογία πρέπει, καταρχήν, να κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο ταυτόχρονα με τη βλαπτική γι' αυτόν πράξη, καθόσον η έλλειψη αιτιολογίας δεν μπορεί να καλυφθεί εκ του ότι ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται την αιτιολογία της πράξεως κατά τη διαδικασία ενώπιον του δικαστή της Ένωσης (απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου, T-562/10, EU:T:2011:716, σκέψη 32).
- 33 Περαιτέρω, η αιτιολογία πρέπει να προσαρμόζεται στη φύση της επίμαχης πράξεως και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Η απαίτηση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ιδίως δε το περιεχόμενο της πράξεως, τη φύση των παρατιθέμενων στοιχείων της αιτιολογίας και το συμφέρον που έχουν ενδεχομένως για παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία αφορά η πράξη άμεσα και ατομικά. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να παραθέτει εξαντλητικά όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα της επάρκειάς της πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα. Ειδικότερα, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον έχει εκδοθεί εντός πλαισίου γνωστού στον ενδιαφερόμενο, το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο του εις βάρος του ληφθέντος μέτρου (αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 54, και της 14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψη 82).
- 34 Η υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει το Συμβούλιο αφορά, αφενός, τη μνεία της νομικής βάσεως του ληφθέντος μέτρου και, αφετέρου, τις περιστάσεις βάσει των οποίων είναι δυνατό να κριθεί ότι κάποιο από τα κριτήρια εγγραφής πληρούται στην περίπτωση των ενδιαφερομένων (απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-262/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:777, σκέψη 86).
- 35 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί αν η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξεως περιέχει ρητή αναφορά στο επίμαχο κριτήριο εγγραφής και αν, ενδεχομένως, η αιτιολογία αυτή μπορεί να κριθεί επαρκής προκειμένου να παράσχει στον μεν προσφεύγοντα τη δυνατότητα να εξακριβώσει το βάσιμο της προσβαλλόμενης πράξεως, και να αμυνθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του (πρβλ. απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-262/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:777, σκέψη 88).
- 36 Τέλος, η αιτιολογία πράξεως του Συμβουλίου περί επιβολής περιοριστικού μέτρου πρέπει όχι μόνο να προσδιορίζει τη νομική βάση του μέτρου αυτού, αλλά και τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο εκτιμά, στο πλαίσιο ασκήσεως της διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθεί τέτοιο μέτρο στον ενδιαφερόμενο (αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 52, και της 25ης Μαρτίου 2015, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-563/12, EU:T:2015:187, σκέψη 55).

- 37 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως αντικείμενο την παράταση της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο διατηρώντας τους λόγους επί των οποίων είχε στηριχθεί το Συμβούλιο, κατά την αρχική εγγραφή του ονόματός του, με την απόφαση 2016/2231, που τροποποίησε την απόφαση 2010/788.
- 38 Κατά τον προσφεύγοντα, οι λόγοι αυτοί είναι ιδιαίτερος συνοπτικοί, καθόσον το Συμβούλιο δεν διατυπώνει καμία συγκεκριμένη αιτίαση βάσει της οποίας θα μπορούσαν να του αποδοθούν οι κατηγορίες που διατυπώθηκαν εις βάρος του με την εν λόγω αιτιολογία.
- 39 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το εισαχθέν με την απόφαση 2016/2231 άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β', της αποφάσεως 2010/788 ορίζει ότι το παράρτημα II περιλαμβάνει τα πρόσωπα και τις οντότητες που το Συμβούλιο θεώρησε ότι «εμπλέκονται στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή κατάχρηση εξουσίας σ' αυτόν τον τομέα στη [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό]».
- 40 Υπενθυμίζεται επίσης ότι η, παρατιθέμενη στη σκέψη 16 ανωτέρω, αιτιολογία που προέκρινε το Συμβούλιο για την εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, αφορά την ιδιότητά του ως διοικητή της πρώτης ζώνης άμυνας των Ενόπλων Δυνάμεων της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό (Forces Armées de la République Démocratique du Congo – FARDC) και τη συμμετοχή των δυνάμεων αυτών στη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή που διατάχθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα (Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό).
- 41 Η εν λόγω αιτιολογία προσδιορίζει τα ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία, που αφορούν τόσο τα επαγγελματικά καθήκοντα που ασκούσε ο προσφεύγων όσο και το είδος της οικείας πράξεως, και αναφέρει ότι ο προσφεύγων είχε εμπλακεί σε σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Καθιστά δυνατή, συγκεκριμένα, την κατανόηση των λόγων που οδήγησαν το Συμβούλιο στη λήψη των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος οι οποίοι αφορούν την προβαλλόμενη ευθύνη του, λόγω των καθηκόντων του ως διοικητή της πρώτης ζώνης άμυνας των FARDC, για τη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή που διατάχθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα.
- 42 Όπως ορθώς υποστηρίζει το Συμβούλιο, η αιτιολογία της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, εγγραφή η οποία παρατάθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, εκθέτει τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους τα κριτήρια εγγραφής είχαν εφαρμογή στον προσφεύγοντα και, ιδίως, αφενός, μνημονεύει σαφώς προσδιορισμένη νομική βάση η οποία παραπέμπει στα κριτήρια εγγραφής και, αφετέρου, στηρίζεται σε λόγους συνδεδεμένους με τις δραστηριότητες του προσφεύγοντος οι οποίοι του παρέχουν τη δυνατότητα να κατανοήσει τις αιτίες που δικαιολόγησαν την εγγραφή του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο. Εξάλλου, ο προσφεύγων γνώριζε το πλαίσιο της εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, δεδομένου ότι αμφισβήτησε, κατ' ουσίαν, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τη νομιμότητα της πρώτης εγγραφής του ονόματός του, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 18 και 21 ανωτέρω, και ότι η αιτιολογία της εγγραφής αυτής δεν τροποποιήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 43 Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί ότι, όταν, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε τους λόγους της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, η οποία αποφασίστηκε με την απόφαση 2016/2231, αναφέρθηκε στο γεγονός ότι, λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων του ως διοικητή της πρώτης ζώνης άμυνας των FARDC, είχε την εξουσία εν τοις πράγμασι να επηρεάζει άμεσα τις ενέργειες των στρατιωτικών των FARDC, οι οποίοι προβάλλεται ότι είχαν εμπλακεί στη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή που διατάχθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα.
- 44 Υπό το πρίσμα των λόγων εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, ο προσφεύγων ήταν σε θέση να αμφισβητήσει λυσιτελώς το βάσιμο των εις βάρος του ληφθέντων περιοριστικών μέτρων. Είχε τη δυνατότητα επομένως να αμφισβητήσει το υποστατό των πραγματικών περιστατικών επί των

οποίων στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση, αρνούμενος ιδίως την ιδιότητά του ως διοικητή στις FARDC ή την ευθύνη του για τη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή στις οποίες ενεπλάκησαν οι FARDC τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα, ή αμφισβητώντας την ύπαρξη τέτοιων γεγονότων, ή ακόμη αντικρούοντας το γεγονός ότι εμπλεκόταν στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή κατάχρηση εξουσίας σ' αυτόν τον τομέα στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Τούτο εξάλλου έπραξε κατ' ουσίαν στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλεται πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

- 45 Συνεπώς, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως ήταν επαρκής ώστε να παράσχει τη δυνατότητα στον μεν προσφεύγοντα να αμφισβητήσει το κύρος της, στο δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας. Το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί.

Επί του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 46 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο προσέβαλε το δικαίωμά του ακροάσεως. Εκτιμά ότι, καίτοι είναι αληθές ότι το αναγκαίο για ένα μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων στοιχείο του αιφνιδιασμού συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να προβεί σε ακρόαση πριν από την αρχική εγγραφή του ονόματος προσώπου ή οντότητας σε κατάλογο για την επιβολή περιοριστικών μέτρων, εντούτοις, στο πλαίσιο, όπως εν προκειμένω, επανεξετάσεως τέτοιας αποφάσεως περί αρχικής εγγραφής, το εν λόγω στοιχείο δεν έχει πλέον λόγο υπάρξεως και η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως πρέπει να τηρείται όσον αφορά τόσο την κοινοποίηση της αιτιολογίας πριν από την απόφαση περί διατηρήσεως της εγγραφής στον επίδικο κατάλογο όσο και το δικαίωμα ακροάσεως. Προσθέτει ότι ζήτησε ακρόαση ενώπιον του Συμβουλίου, αλλά ότι, κατά την ημερομηνία καταθέσεως της υπό κρίση προσφυγής, το Συμβούλιο δεν είχε αποφανθεί επί του αιτήματος αυτού.
- 47 Με το υπόμνημα απαντήσεως, αφενός, ο προσφεύγων προβάλλει ότι ουδέποτε έτυχε ακροάσεως από την Κοινή Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (BCNUDH) κατά την κατάρτιση των διαφόρων εκθέσεων που χρησιμοποίησε το Συμβούλιο για να στηρίξει την προσβαλλόμενη απόφαση, πράγμα που δεν πληροί τα κριτήρια που έχει καθιερώσει η νομολογία και αποδεικνύει ότι έπρεπε να είχε τύχει ακροάσεως πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, κατά μείζονα λόγο καθόσον προσκόμισε στο Συμβούλιο, στις 21 Φεβρουαρίου 2018, στοιχεία ικανά να κλονίσουν το βάσιμο της αιτιολογίας που έγινε δεκτή. Αφετέρου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, σε σχέση με την αρχική απόφαση περί εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, το Συμβούλιο έλαβε υπόψη νέα αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος του για την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
- 48 Το Συμβούλιο αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων αυτών, επισημαίνοντας ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στους ίδιους λόγους με εκείνους επί των οποίων βασίστηκε η αρχική εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, δυνάμει της αποφάσεως 2016/2231. Επομένως, το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να προβεί σε ακρόαση του προσφεύγοντος πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
- 49 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) προβλέπει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.
- 50 Κατά τη νομολογία, στο πλαίσιο διαδικασίας αφορώσας την έκδοση αποφάσεως περί εγγραφής ή περί διατηρήσεως του ονόματος προσώπου σε κατάλογο που περιέχεται σε παράρτημα πράξεως επιβάλλουσας περιοριστικά μέτρα, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας επιβάλλει η αρμόδια αρχή της Ένωσης να κοινοποιεί στο

ενδιαφερόμενο πρόσωπο τα στοιχεία που διαθέτει εις βάρος του για να στηρίξει την απόφασή της, προκειμένου το πρόσωπο αυτό να μπορέσει να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει έχοντας πλήρη γνώση όλων των στοιχείων αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στον δικαστή της Ένωσης. Περαιτέρω, κατά την κοινοποίηση αυτή, η αρμόδια αρχή της Ένωσης πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στο πρόσωπο αυτό να γνωστοποιήσει επωφελώς την άποψή του επί των λόγων που ελήφθησαν υπόψη εναντίον του (αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 111 και 112, και της 12ης Δεκεμβρίου 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran κατά Συμβουλίου, T-228/02, EU:T:2006:384, σκέψη 93).

- 51 Όσον αφορά την πρώτη πράξη με την οποία δεσμεύονται τα κεφάλαια προσώπου ή οντότητας, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει προηγουμένως στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα τους λόγους επί των οποίων σκοπεύει να στηρίξει την αρχική εγγραφή του ονόματος του προσώπου ή της οντότητας αυτής στον κατάλογο των προσώπων και οντοτήτων των οποίων δεσμεύονται τα κεφάλαια. Συγκεκριμένα, ένα τέτοιο μέτρο, προκειμένου να μη θιγεί η αποτελεσματικότητά του, πρέπει, ως εκ της φύσεώς του, να είναι αιφνιδιαστικό και να μπορεί να εφαρμοστεί αμέσως. Σε μια τέτοια περίπτωση, αρκεί, καταρχήν, το θεσμικό όργανο να ανακοινώσει τους λόγους στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα και να τους παράσχει δικαίωμα ακρόασης ταυτοχρόνως ή αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης περί δεσμεύσεως κεφαλαίων (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 61).
- 52 Αντιθέτως, στην περίπτωση επακόλουθης απόφασης περί δεσμεύσεως κεφαλαίων, με την οποία το όνομα ενός προσώπου ή μιας οντότητας που περιλαμβάνεται στον κατάλογο των προσώπων και οντοτήτων των οποίων δεσμεύονται τα κεφάλαια παραμένει στον εν λόγω κατάλογο, το στοιχείο αυτό του αιφνιδιασμού δεν είναι πλέον αναγκαίο για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητά του μέτρου, οπότε καταρχήν πρέπει πριν από την έκδοση τέτοιας απόφασης να γνωστοποιούνται στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα τα εις βάρος τους στοιχεία και να τους παρέχεται η ευκαιρία να ακουστούν (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 62).
- 53 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι η προστασία που παρέχεται με την απαίτηση γνωστοποίησης των επιβαρυντικών στοιχείων και με το δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων πριν την έκδοση πράξεων με τις οποίες διατηρείται το όνομα προσώπου ή οντότητας σε κατάλογο προσώπων ή οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα έχει θεμελιώδη σημασία και είναι απαραίτητη για τα δικαιώματα άμυνας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον τα εν λόγω περιοριστικά μέτρα έχουν σημαντικές επιπτώσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των οικείων προσώπων και ομάδων (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 64).
- 54 Το δικαίωμα ακρόασης πριν την έκδοση τέτοιων πράξεων παρέχεται υποχρεωτικώς όταν το Συμβούλιο δέχεται, στην απόφαση περί διατήρησης του ονόματος προσώπου στον κατάλογο αυτόν, νέα στοιχεία εις βάρος του εν λόγω προσώπου, δηλαδή στοιχεία που δεν είχαν ληφθεί υπόψη στην αρχική απόφαση περί εγγραφής του ονόματός του στον ίδιο κατάλογο (πρβλ. αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 2015, Ipatau κατά Συμβουλίου, C-535/14 P, EU:C:2015:407, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 7ης Απριλίου 2016, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, C-266/15 P, EU:C:2016:208, σκέψη 33).
- 55 Εν προκειμένω, βεβαίως, όπως επισημαίνει το Συμβούλιο, η διατήρηση της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, η οποία αποφασίστηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, στηρίζεται στους ίδιους λόγους με εκείνους που αποτέλεσαν δικαιολογητική βάση για την έκδοση της αρχικής πράξεως περί επιβολής των επίμαχων περιοριστικών μέτρων.

- 56 Εντούτοις, το γεγονός αυτό δεν μπορεί, καθεαυτό, να συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να σεβαστεί τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος και, ειδικότερα, να του παράσχει τη δυνατότητα να διατυπώσει λυσιτελώς την άποψή του επί των πραγματικών στοιχείων βάσει των οποίων εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση περί διατηρήσεως του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο.
- 57 Συγκεκριμένα, η ύπαρξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις ειδικές περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης υποθέσεως, και, ιδίως, με τη φύση της επίμαχης πράξεως, το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η πράξη αυτή και τους κανόνες δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013 Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadı, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 58 Συναφώς, επισημαίνεται ότι τα περιοριστικά μέτρα έχουν προληπτικό και, εξ ορισμού, προσωρινό χαρακτήρα, η δε ισχύς τους εξαρτάται πάντοτε από τη συνέχιση συνδρομής των πραγματικών και νομικών περιστάσεων που συνέτρεχαν κατά τη λήψη τους, καθώς και από την ανάγκη διατηρήσεως τους προς επίτευξη του επιδιωκόμενου με τα μέτρα αυτά σκοπού (πρβλ. απόφαση της 21ης Μαρτίου 2014, Yusef κατά Επιτροπής, T-306/10, EU:T:2014:141, σκέψεις 62 και 63). Υπό αυτήν την έννοια, το άρθρο 9, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προβλέπει ότι τα περιοριστικά μέτρα κατά της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό εφαρμόζονται έως τις 12 Δεκεμβρίου 2017 και «[α]νανεώνονται, ή τροποποιούνται κατά περίπτωση, εφόσον το Συμβούλιο κρίνει ότι δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι τους».
- 59 Συνεπώς, κατά την περιοδική επανεξέταση των εν λόγω περιοριστικών μέτρων, εναπόκειται στο Συμβούλιο να προβεί σε επικαιροποιημένη εκτίμηση της καταστάσεως και απολογισμό των επιπτώσεων των μέτρων αυτών, προκειμένου να προσδιοριστεί αν τα μέτρα κατέστησαν δυνατή την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονταν με την αρχική εγγραφή των ονομάτων των οικείων προσώπων και οντοτήτων στον επίδικο κατάλογο ή αν εξακολουθεί να είναι δυνατή η συναγωγή του ίδιου συμπεράσματος σχετικά με τα εν λόγω πρόσωπα και οντότητες.
- 60 Συναφώς, με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου (T-288/15, EU:T:2018:619, σκέψη 316 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο κοινοποιεί στους προσφεύγοντες, πριν από την έκδοση αποφάσεως περί ανανεώσεως της ισχύος των εις βάρος τους περιοριστικών μέτρων, τα στοιχεία βάσει των οποίων προέβη, κατά την περιοδική επανεξέταση των επίμαχων μέτρων, σε επικαιροποίηση των πληροφοριών που δικαιολόγησαν την αρχική εγγραφή του ονόματός τους στον κατάλογο των προσώπων που υπόκεινται σε τέτοια περιοριστικά μέτρα.
- 61 Επομένως, εν προκειμένω, υπό το πρίσμα του αρχικώς επιδιωκόμενου με τα περιοριστικά μέτρα κατά της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό σκοπού, ήτοι, κατ' ουσίαν, της διασφάλισης ευνοϊκού κλίματος για τη διεξαγωγή εκλογών και του τερματισμού κάθε παραβιάσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω), πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο ήταν υποχρεωμένο, κατά την περιοδική επανεξέταση των επιβληθέντων εις βάρος του προσφεύγοντος περιοριστικών μέτρων, να του κοινοποιήσει, ενδεχομένως, τα νέα στοιχεία βάσει των οποίων είχε επικαιροποιήσει τις πληροφορίες που αφορούσαν όχι μόνον την προσωπική του κατάσταση αλλά και την πολιτική κατάσταση και την κατάσταση από πλευράς ασφάλειας στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.
- 62 Προκύπτει πάντως από τα στοιχεία της δικογραφίας ότι το Συμβούλιο, όπως επιβεβαίωσε και το ίδιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση λαμβάνοντας υπόψη, πέραν των πληροφοριών που είχε ήδη στη διάθεσή του κατά την αρχική εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, τις πληροφορίες που περιείχονταν στο εσωτερικό έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 2017, με κωδικό αναφοράς COREU CFSP/1492/17. Πρώτον, το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 2017 ανέφερε τη μη ύπαρξη, κατά την ημερομηνία εκείνη, δημοσιεύσεως εκλογικού χρονοδιαγράμματος και την ανακοίνωση της Ανεξάρτητης Εθνικής Εκλογικής Επιτροπής, στις 11 Οκτωβρίου 2017, κατά την

οποία απαιτούνταν τουλάχιστον 504 ημέρες για την οργάνωση των εκλογών. Δεύτερον, στο ίδιο έγγραφο, αναφερόταν ότι η Αποστολή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (Monusco) είχε παρατηρήσει, αφενός, επιδείνωση της καταστάσεως ασφάλειας σε πολλά μέρη της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό και, αφετέρου, αύξηση της περιφερειακής αστάθειας μετά την αποχώρηση των αμάχων που εγκατέλειπαν τις ζώνες συγκρούσεων. Τρίτον, στο εν λόγω έγγραφο αναφερόταν ότι εξακολουθούσε η καταστολή των ελευθεριών του συνέρχεσθαι, της γνώμης και της έκφρασης, όπως μαρτυρούσαν η απαγόρευση των διαδηλώσεων κατά της μη δημοσιεύσεως εκλογικού χρονοδιαγράμματος και, τον Αύγουστο του 2017, ο αποκλεισμός της πρόσβασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μετά την εξαγγελία γενικής απεργίας.

- 63 Ομοίως, από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2017 προκύπτει ότι το Συμβούλιο γνώριζε, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ένα άλλο στοιχείο επικαιροποίησης, ήτοι την ανακοίνωση εκλογικού χρονοδιαγράμματος με το οποίο καθοριζόταν, στις 5 Νοεμβρίου 2017, ως ημερομηνία των προεδρικών εκλογών η 23η Δεκεμβρίου 2018. Εντούτοις, η ανακοίνωση αυτή δεν εμπόδιζε το Συμβούλιο να κρίνει ότι το status quo εξακολουθούσε να υφίσταται στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.
- 64 Συνεπώς, μολοντί, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το Συμβούλιο ανανέωσε την ισχύ των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος για τους ίδιους ακριβώς λόγους με εκείνους που είχαν ληφθεί υπόψη, για την αρχική εγγραφή του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, με την απόφαση 2016/2231, τα επικαιροποιημένα στοιχεία που διαλαμβάνονται στις σκέψεις 62 και 63 ανωτέρω συνιστούν νέα στοιχεία τα οποία ελήφθησαν υπόψη από το Συμβούλιο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο έπρεπε να καλέσει τον προσφεύγοντα να υποβάλει παρατηρήσεις επί των εν λόγω στοιχείων πριν από την έκδοση της αποφάσεως αυτής, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στη σκέψη 61 ανωτέρω. Δεν αμφισβητείται, όμως, ότι αυτό δεν συνέβη.
- 65 Ουδεμία επιρροή ασκεί, συναφώς, το γεγονός ότι, αφενός, την αρχική εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο ακολούθησε η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα ανακοινώσεως υπόψη των προσώπων εις βάρος των οποίων είχαν επιβληθεί τα εν λόγω μέτρα, κατά την οποία τα πρόσωπα αυτά καλούνταν να υποβάλουν στο Συμβούλιο, πριν από την 1η Οκτωβρίου 2017, αίτηση επανεξετάσεως και ότι, αφετέρου, ο προσφεύγων δεν έκανε χρήση της δυνατότητας αυτής. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο δεν μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωσή του να σέβεται τα δικαιώματα άμυνας για τον λόγο ότι πρόσωπο εις βάρος του οποίου λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την άρση των μέτρων αυτών στην περίπτωση του.
- 66 Κατά τα λοιπά, από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων μπορούσε να προβλέψει ότι το Συμβούλιο θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η κατάσταση στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό παρέμεινε αμετάβλητη λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που περιγράφονται στις σκέψεις 62 και 63 ανωτέρω, σχετικά με τη μη δημοσίευση εκλογικού χρονοδιαγράμματος, την επιδείνωση της καταστάσεως ασφαλείας και τη συνεχιζόμενη καταστολή των πολιτικών ελευθεριών σε πολλές περιοχές της χώρας, στοιχεία επί των οποίων δεν παρασχέθηκε στον προσφεύγοντα η δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι τα περιοριστικά μέτρα έχουν προσωρινό χαρακτήρα (βλ. σκέψη 58 ανωτέρω), ο οποίος διασφαλίζεται από τις ίδιες τις διατάξεις της προσβαλλόμενης αποφάσεως (βλ., σκέψη 20 ανωτέρω).
- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατόπιν διαδικασίας κατά τη διάρκεια της οποίας εθίγησαν τα δικαιώματα άμυνας του προσφεύγοντος.
- 68 Εντούτοις, από το σύνολο των προεκτεθέντων δεν μπορεί να συναχθεί ότι η μη κοινοποίηση από το Συμβούλιο στον προσφεύγοντα των νέων στοιχείων που μνημονεύονται στο εσωτερικό έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 2017, με κωδικό αναφοράς COREU CFSP/1492/17, και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2017, καθώς και το γεγονός ότι δεν παρασχέθηκε στον

προσφεύγοντα η δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί των στοιχείων αυτών πριν το Συμβούλιο εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, συνεπάγονται την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως.

- 69 Συγκεκριμένα, εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να διακριβώσει, όταν υφίσταται πλημμέλεια η οποία θίγει τα δικαιώματα άμυνας, αν, σε συνάρτηση με τις πραγματικές και νομικές περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, η επίμαχη διαδικασία θα μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα, στο μέτρο που ο προσφεύγων θα μπορούσε να οργανώσει καλύτερα την άμυνά του, αν δεν υφίστατο η εν λόγω πλημμέλεια (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Οκτωβρίου 2009, *Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware κατά Συμβουλίου*, C-141/08 P, EU:C:2009:598, σκέψεις 81, 88, 92, 94 και 107, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, *Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου*, T-288/15, EU:T:2018:619, σκέψη 325 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 70 Εν προκειμένω, πάντως, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν μπορεί να συναχθεί ότι, αν είχαν κοινοποιηθεί στον προσφεύγοντα τα νέα στοιχεία βάσει των οποίων το Συμβούλιο προέβη σε επικαιροποίηση της εκτιμήσεώς του σχετικά με την πολιτική κατάσταση και την κατάσταση ασφάλειας στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, ενδεχομένως να μην είχαν διατηρηθεί τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα εις βάρος του.
- 71 Συναφώς, επισημαίνεται ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι, αν του είχε παρασχεθεί η δυνατότητα, πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί των νέων στοιχείων που περιγράφονται στις σκέψεις 62 και 63 ανωτέρω, θα ήταν σε θέση να αμφισβητήσει το περιεχόμενο τους ή τη λυσιτέλειά τους ως προς την παράταση της εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο.
- 72 Εξάλλου, απαντώντας σε ερώτηση που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε, αυτή καθαυτήν, την ύπαρξη *statu quo* στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό μεταξύ του χρόνου της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, η οποία αποφασίστηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2016, και της εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως περί διατηρήσεως των επίμαχων περιοριστικών μέτρων.
- 73 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό ότι, ακόμη και αν κοινοποιούνταν στον προσφεύγοντα τα στοιχεία που μνημονεύονται στις σκέψεις 62 και 63 ανωτέρω πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η έκβαση της διαδικασίας θα μπορούσε να ήταν διαφορετική. Επίσης, το γεγονός ότι το Συμβούλιο έλαβε υπόψη ορισμένα νέα στοιχεία κατά την ανανέωση της ισχύος των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος δεν είναι ικανό να καταστήσει παράνομη την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 74 Εξάλλου, καθόσον ο προσφεύγων αντλεί επιχείρημα, προς στήριξη του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως, από το γεγονός ότι δεν έτυχε ακροάσεως από την BCNUDH στο πλαίσιο της εκ μέρους της καταρτίσεως των εκθέσεων που επικαλέστηκε το Συμβούλιο προς στήριξη της προσβαλλόμενης αποφάσεως, αρκεί η επισήμανση ότι τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης δεν είναι αρμόδια για τον έλεγχο της συμβατότητας των ερευνών που διεξάγουν τα όργανα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) με τα θεμελιώδη δικαιώματα (πρβλ. απόφαση της 20ής Ιουλίου 2017, *Badica και Kardiam κατά Συμβουλίου*, T-619/15, EU:T:2017:532, σκέψη 65).
- 75 Τέλος, το επιχείρημα του προσφεύγοντος κατά το οποίο το Συμβούλιο όφειλε να προβεί σε ακρόασή του πρέπει να απορριφθεί, δεδομένου ότι ούτε η επίμαχη ρύθμιση ούτε η γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας παρέχουν στον προσφεύγοντα δικαίωμα επίσημης ακροάσεως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2013, *Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου*, T-35/10 και T-7/11, EU:T:2013:397, σκέψη 105 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

76 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η απόρριψη του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως ως αβάσιμου και, ως εκ τούτου, η απόρριψη του πρώτου λόγου ακυρώσεως στο σύνολό του.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως

77 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι ο προσφεύγων είχε «εμπλ[ακεί] στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό».

78 Ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως περιλαμβάνει δύο σκέλη. Με το πρώτο σκέλος, ο προσφεύγων υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο διατηρώντας την εγγραφή του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο λόγω πραγματικών περιστατικών τα οποία, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, είχαν παύσει να υφίστανται. Με το δεύτερο σκέλος, ο προσφεύγων βάλλει κατά της εκτιμήσεως του Συμβουλίου ως προς τα καθήκοντα και την αποστολή του προσφεύγοντος και αμφισβητεί την ύπαρξη επαρκώς προσδιορισμένων και συγκεκριμένων πραγματικών στοιχείων προς στήριξη της εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

79 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι τα πραγματικά περιστατικά τα οποία έλαβε υπόψη το Συμβούλιο, στην αιτιολογία εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, ανάγονται σε παρελθούσα χρονική περίοδο. Συγκεκριμένα, από τη χρήση του ενεστώτα χρόνου στο άρθρο 3, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, προκύπτει ότι τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στα πρόσωπα ή στις οντότητες εις βάρος των οποίων λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα πρέπει να εξακολουθούν να υφίστανται κατά τον χρόνο της ανανεώσεως της ισχύος των μέτρων αυτών. Εν προκειμένω, η μη ενεστώσα εμπλοκή του προσφεύγοντος στα πραγματικά περιστατικά που του προσάπτονταν, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, συνεπάγεται ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα κατέστησαν πλέον παρωχημένα.

80 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, διατηρώντας τα μέτρα αυτά για πραγματικά περιστατικά που δεν υφίσταντο πλέον, το Συμβούλιο επέβαλε, στην πραγματικότητα, συγκεκριμένη ποινική κύρωση, ενώ τα περιοριστικά μέτρα έχουν αποκλειστικά προληπτικό χαρακτήρα, με σκοπό να υποχρεωθούν οι αποδέκτες των μέτρων αυτών να μεταβάλουν τη συμπεριφορά τους.

81 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 8 ανωτέρω, το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β', της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, ορίζει ότι τα περιοριστικά μέτρα επιβάλλονται κατά προσώπων και οντοτήτων «τα οποία εμπλέκονται στον σχεδιασμό, την καθοδήγηση ή την τέλεση πράξεων που συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή κατάχρηση εξουσίας σ' αυτόν τον τομέα στη [Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό]». Βάσει αυτού, το όνομα του προσφεύγοντος ενεγράφη αρχικώς στον επίδικο κατάλογο, με την απόφαση 2016/2231, με την αιτιολογία ότι, ως διοικητής της πρώτης ζώνης άμυνας των FARDC, εμπλεκόταν στη συμμετοχή των δυνάμεων αυτών στη δυσανάλογη χρήση βίας και τη βίαιη καταστολή που είχαν διαταχθεί τον Σεπτέμβριο του 2016 στην Κινσάσα (βλ. σκέψη 16 ανωτέρω). Με την προσβαλλόμενη απόφαση, το Συμβούλιο παρέτεινε την ισχύ των περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος έως τις 12 Δεκεμβρίου 2018, διατηρώντας αμετάβλητους τους λόγους της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο (βλ. σκέψη 20 ανωτέρω).

- 82 Ωστόσο, πρώτον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η χρήση, στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β', της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2016/2231, του ενεστώτα χρόνου κατά τον καθορισμό των κριτηρίων εγγραφής στον επίδικο κατάλογο συνεπάγεται ότι τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων βασίστηκε η αρχική εγγραφή του ονόματος προσώπου ή οντότητας στον κατάλογο αυτόν πρέπει να εξακολουθούν να υφίστανται κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί εγγραφής ή διατήρησης της εγγραφής αυτής. Συγκεκριμένα, έχει κριθεί ότι, σχετικά με την εγγραφή σε κατάλογο των ονομάτων προσώπων και οντοτήτων στα οποία έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα, ο ενεστώτας χρόνος παραπέμπει στη γενική έννοια που χαρακτηρίζει τους νομικούς ορισμούς, και όχι σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο (πρβλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2008, People's Mojahedin Organization of Iran κατά Συμβουλίου, T-256/07, EU:T:2008:461, σκέψη 108).
- 83 Δεύτερον, το γεγονός ότι οι λόγοι εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο παραπέμπουν σε πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, και τα οποία δεν υφίσταντο πλέον κατά την ημερομηνία αυτή, δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι τα περιοριστικά μέτρα, που διατηρήθηκαν εις βάρος του με την εν λόγω απόφαση, έχουν καταστεί παρωχημένα. Είναι πρόδηλο ότι, στο μέτρο που το Συμβούλιο αποφάσισε να κάνει αναφορά, με τους λόγους εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στον επίδικο κατάλογο, σε συγκεκριμένες καταστάσεις στις οποίες εμπλέκονταν οι ένοπλες δυνάμεις τις οποίες διοικούσε ο προσφεύγων, επρόκειτο κατ' ανάγκην για ενέργειες αναγόμενες στο παρελθόν. Η αναφορά αυτή δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί άνευ σημασίας, απλώς και μόνον επειδή οι συγκεκριμένες ενέργειες ανάγονται στο πρόσφατο ή απώτερο παρελθόν (πρβλ. απόφαση της 22ας Απριλίου 2015, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-190/12, EU:T:2015:222, σκέψη 236).
- 84 Η ερμηνεία αυτή επιρρωνύεται από το άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, της αποφάσεως 2010/788, όπως τροποποιήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το οποίο τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα ανανεώνονται, ή τροποποιούνται κατά περίπτωση, εφόσον το Συμβούλιο κρίνει ότι δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι τους. Πρέπει να θεωρηθεί ότι η διάταξη αυτή επιτρέπει τη διατήρηση στον επίδικο κατάλογο των ονομάτων προσώπων και οντοτήτων που δεν έχουν διαπράξει καμιά νέα παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου που προηγείται της επανεξετάσεως, αν η διατήρηση δικαιολογείται βάσει του συνόλου των σχετικών περιστάσεων, και ιδίως, βάσει του γεγονότος ότι οι στόχοι των περιοριστικών μέτρων δεν έχουν εκπληρωθεί, διαφορετικά η διάταξη αυτή χάνει την πρακτική αποτελεσματικότητά της (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2008, People's Mojahedin Organization of Iran κατά Συμβουλίου, T-256/07, EU:T:2008:461, σκέψη 108).
- 85 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς όσα προβάλλει ο προσφεύγων, οι λόγοι εγγραφής του ονόματός του στον επίδικο κατάλογο, δεν προσδίδουν στα περιοριστικά μέτρα που έχουν επιβληθεί εις βάρος του, και τα οποία παρατάθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση, ποινικό χαρακτήρα.
- 86 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

[παραλειπόμενα]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει τον Gabriel Amisi Kumba στα δικαστικά έξοδα.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Φεβρουαρίου 2020.

(υπογραφές)